

**XVI. mezinárodní kolokvium o regionálních vědách
Valtice, 20. – 21. června 2013**

**REGIONÁLNÍ ROZVOJ A ROZVOJOVÁ POMOC
NA PŘÍKLADU VYBRANÉ ZEMĚ
Z OBLASTI BALKÁNU - SRBSKO**

Bc. Lenka Tomšíková

doc. Ing. arch. Vladimíra Šilhánková, Ph.D.

Ústav regionálních a bezpečnostních věd, FES

Univerzita Pardubice

Cíl příspěvku

Cílem příspěvku je zaměřit se na regionální rozvoj a mezinárodní rozvojovou pomoc České republiky a analyzovat konkrétní zahraniční rozvojovou spolupráci mezi Českou republikou a tzv. projektovou zemí západního Balkánu, konkrétně Srbskem.

Regionální rozvoj a rozvojová pomoc

- pomoc humanitární - má krátkodobý charakter a klade si za cíl zmírnění útrap lidí, ochranu životů a pomoc lidem zasaženým humanitární krizí
- pomoc rozvojová - z dlouhodobého hlediska zasahuje do oblastí sociálních, ekonomických, do problematiky životního prostředí a procesu formování státní správy

Dokumenty rozvojové pomoci

- Rozvojové cíle tisíciletí (MDG's) – dokument OSN
- V ČR - zákon č. 151/2010 Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci a
- Koncepce zahraniční rozvojové spolupráce ČR
(aktuálně na období 2010 – 2017)

Rozvojové cíle tisíciletí (MDG's)

1. Odstranit extrémní chudobu a hlad
2. Dosáhnout základního vzdělání pro všechny
3. Prosazovat rovnost pohlaví – mužů a žen a posílit roli žen ve společnosti
4. Snížit dětskou úmrtnost
5. Zlepšit zdraví matek
6. Bojovat s HIV/AIDS, malárií a dalšími nemocemi
7. Zajistit udržitelný stav životního prostředí
8. Budovat světové partnerství pro rozvoj

Rozvojová pomoc ČR

- od roku 1989
- dvoustranná, trilaterální nebo mnohostranná spolupráce s vybranými rozvojovými zeměmi
- **programové země** (Afghánistán, Bosna a Hercegovina, Etiopie, Moldavsko a Mongolsko)
- **projektové země** (Gruzie, Kambodža, Kosovo, Palestinská autonomní území a **Srbsko**)

Objem bilaterální rozvojové pomoci ČR

Země	Objem v mil. Kč
1. Afghánistán	201
2. Mongolsko	76
3. Moldavsko	76
4. Bosna a Hercegovina	61
5. Srbsko	56
6. Etiopie	51
7. Gruzie	35
...	...

Rozvojová pomoc ČR v Srbsku - důvody

- významné historické vazby Srbska a ČR
- Dlouhodobé přátelské a partnerské vztahy
- Podpora předávání technického know-how
- zkušeností s procesem ekonomické transformace a spolupráce zaměřená na asistenci před vstupem do EU
- Ekonomické zájmy ČR v oblasti

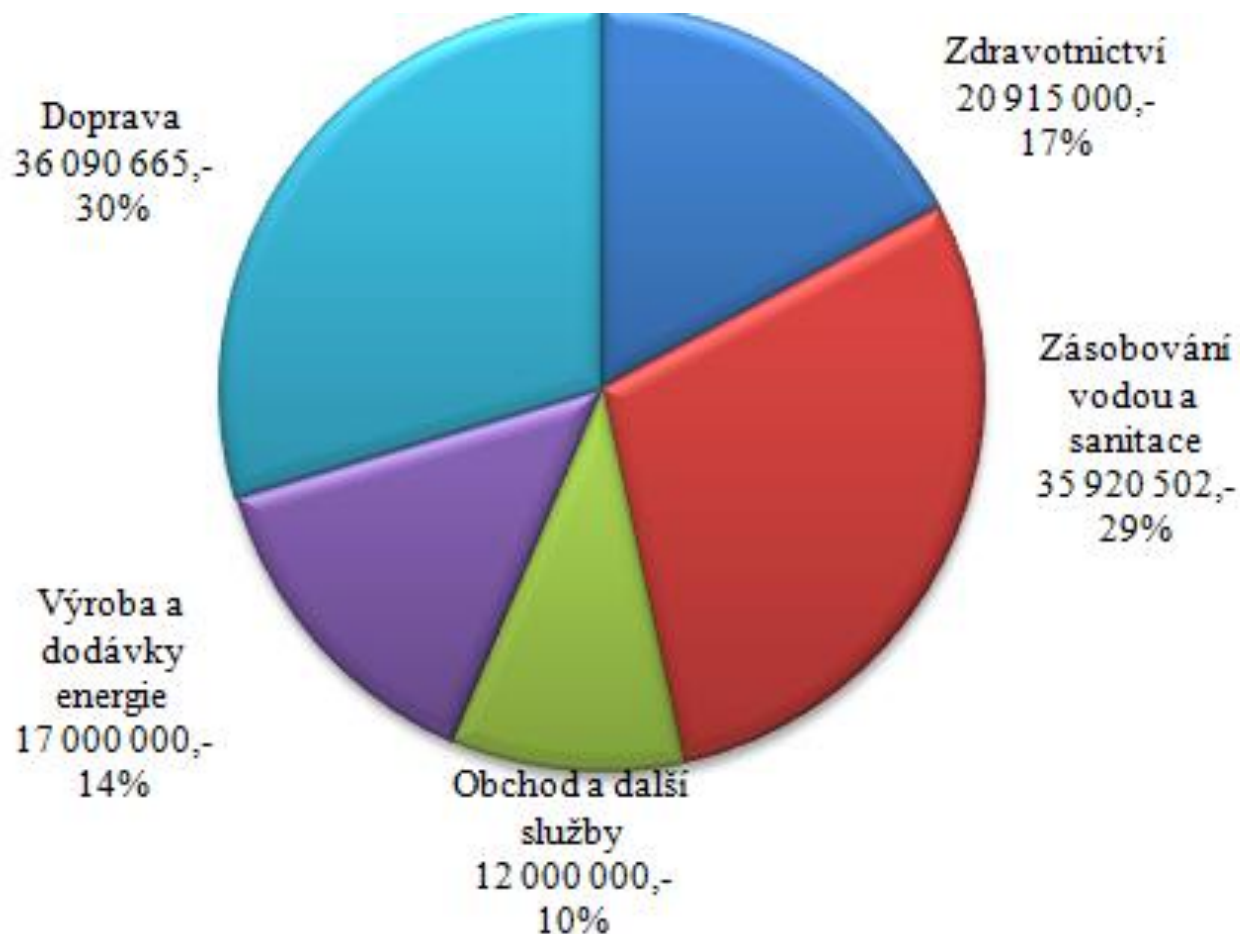
Objem poskytnuté ZRS ČR Srbsku v letech 2007 – 2014

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Rozpočet	66,527	132,87	71,36	68,21	55,736	34,878	22*	22*
* výhled ZRS ČR z roku 2011 na léta 2013 a 2014								

5 základních sektorů ZRS v Srbsku

- Sektor dopravy
- Sektor výroby a dodávky energie
- Sektor obchodu
- Sektor zásobování vodou a sanitace
- Sektor zdravotnictví

Přehled bilaterálních projektů ČR v Srbsku dle sektorů v CZK (2010 – 2014)

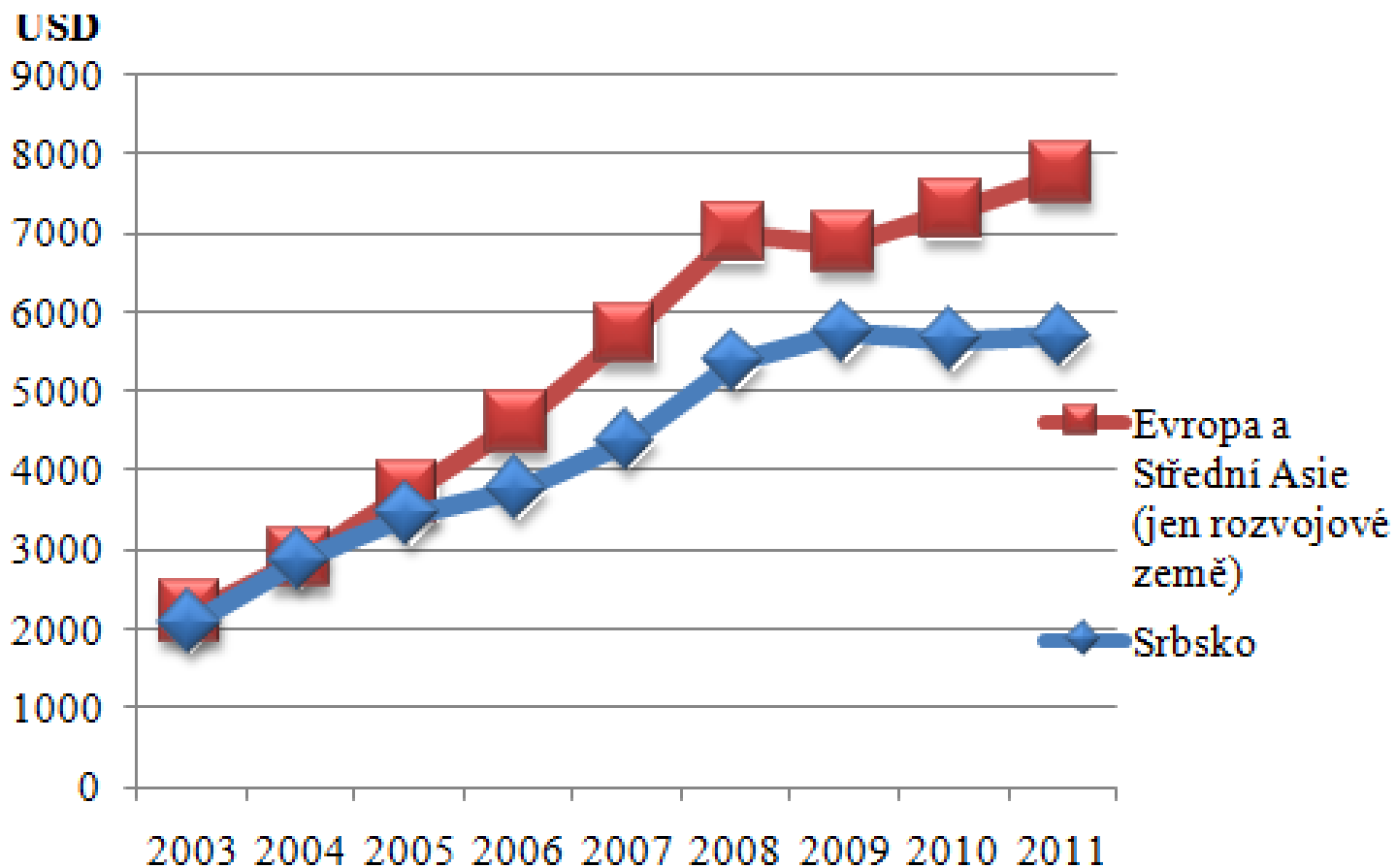
Zhodnocení ZRS ČR v Srbsku

Česká republika se v 90. letech 20. století potýkala s velmi obdobnými hospodářskými problémy, se kterými se v současnosti potýká Srbsko. Jedná se zejména o problémy spojené s transformací plánovaného hospodářství k ekonomice tržní a také s přechodem od komunistického režimu k demokratické vládě. Hlavně díky těmto zkušenostem z minulosti může zahraniční rozvojová pomoc České republiky v Srbsku dosahovat efektivnějších výsledků a může být o to přínosnější než intervence ze strany států a institucí, které tuto zkušenost nemají.

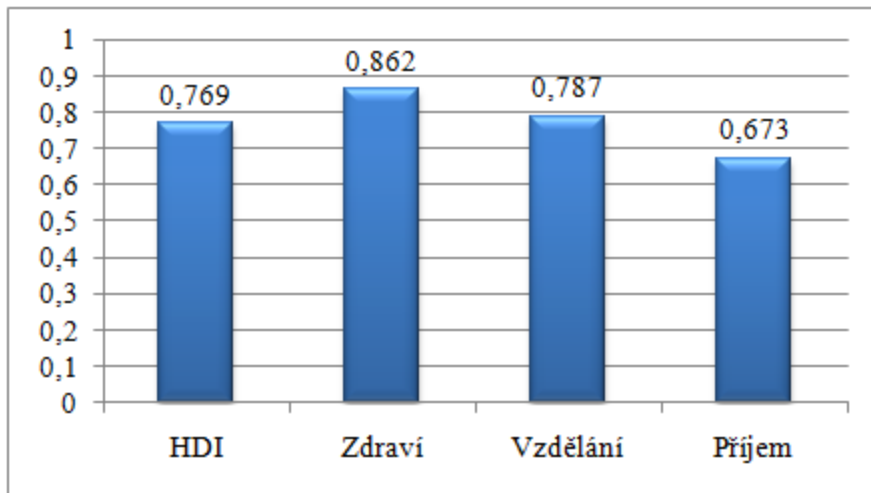
Vývoj srbské ekonomiky

- HNP Srbska v roce 2011: 41,3 mld. USD
(tj. 72. místo ve světovém žebříčku)
- pro srovnání:
nejvyšší HNP má USA - 15,1 bilionu USD
Čína 6,6 bilionu USD a
Japonsko 5,7 bilionu USD
... na 44. místě HNP je pak ČR
s 196,3 mld. USD

Vývoj HNP na hlavu v Srbsku a v rozvojových zemích Evropy a Střední Asie (20003 – 2011)

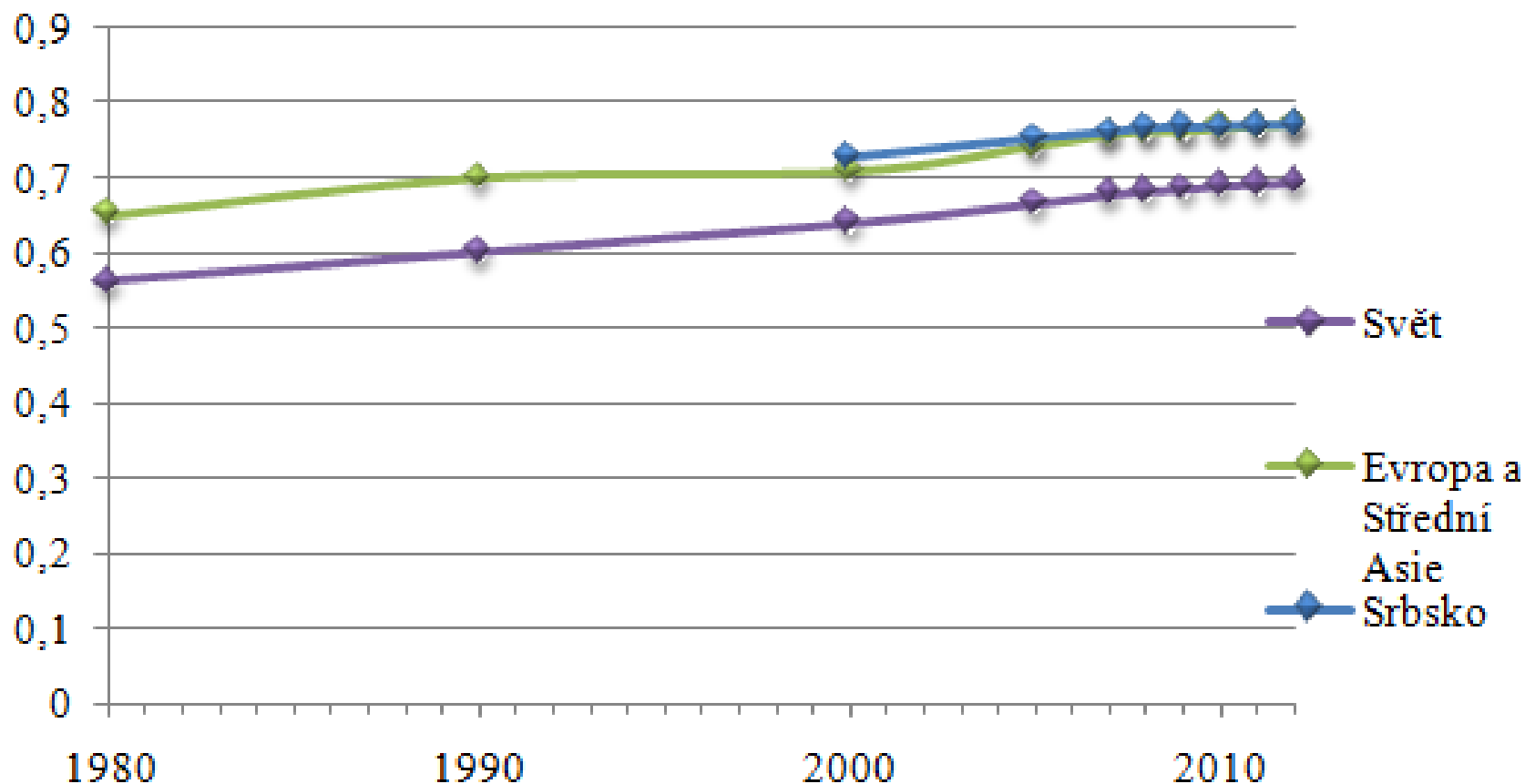

Hodnocení dle HDI

- Srbsko se nachází na 64. místě ze 187 zemí světa s hodnotou 0,769
- ČR na 28. místě s HDI 0,873
- Na 1. místě je Norsko s HDI 0,943 a na posledním Demokratická republika Kongo s HDI 0,286

Vývoj HDI v Srbsku, Evropě a Střední Asii a ve světě v letech 1980 – 2012

Závěr

Zahraniční rozvojová pomoc má na Srbsko pozitivní vliv a zdá se být efektivní v ní nadále pokračovat, dokud Srbsko nesplní hospodářské podmínky a nebude způsobilé pro vstup do Evropské unie. Další hospodářský růst musí být tažen podnikáním a investováním do rozvoje strategických sektorů národního hospodářství.

**Jménem Bc. Lenky Tomšíkové
děkuji za pozornost!**

Článek byl zpracován s podporou IGA Univerzity Pardubice
v souvislosti s řešením projektu č. SGFES01/2013.